

Mnohojazyčnost a překlady v Evropské komisi

18. května 2023

Martin Stašek

Zastoupení Evropské komise v ČR

Co se dnes dozvíte

- mnohojazyčnost v EU
- instituce a orgány EU a jejich překladatelské služby
- profil překladatelky/překladatele (v Evropské komisi)
- chci překládat? Co vědět o sobě...
- budoucnost a další ožehavá témata

Co je to mnohojazyčnost?

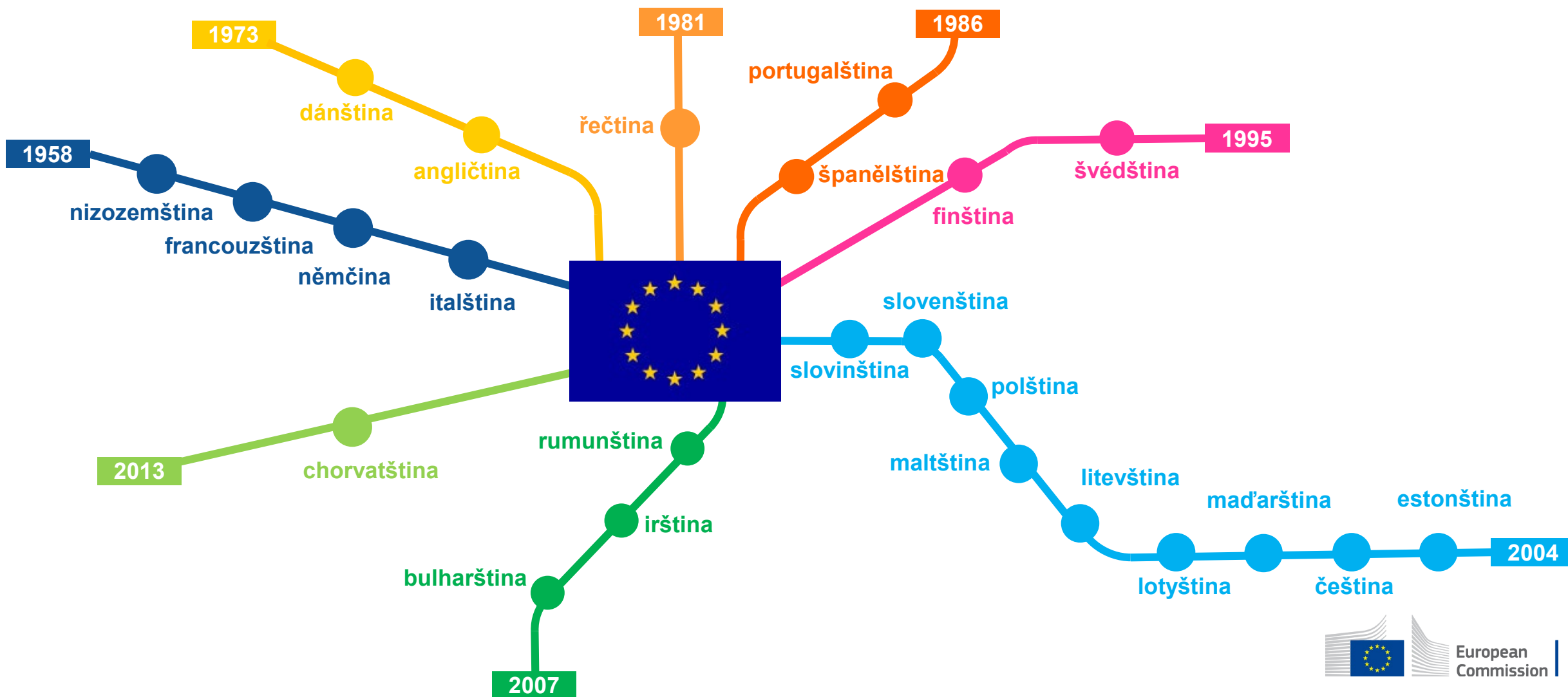
- **souběžné používání více jazyků** na určitém území;
- schopnost jednotlivce **používat více jazyků**;
- přístup, který od určité organizace, společnosti nebo instituce vyžaduje, aby ke své interní a/nebo externí komunikaci používala **více než jeden jazyk**.

Mnohojazyčnost v EU a právní základ

Právní základ

- **Smlouva o fungování Evropské unie**
občané mají právo obracet se na oficiální instituce EU v kterémkoliv z úředních jazyků EU a mají právo obdržet odpověď ve stejném jazyce.
- **Nařízení č. 1/58**
Nařízení a jiné texty s obecnou působností se sepisují v úředních jazycích.

Úřední jazyky EU

Členské státy Evropské unie

Belgie (1958)

Bulharsko (2007)

Česká republika (2004)

Dánsko (1973)

Estonsko (2004)

Finsko (1995)

Francie (1958)

Chorvatsko (2013)

Irsko (1973)

Itálie (1958)

Kypr (2004)

Litva (2004)

Lotyšsko (2004)

Lucembursko (1958)

Maďarsko (2004)

Malta (2004)

Německo (1958)

Nizozemsko (1958)

Polsko (2004)

Portugalsko (1986)

Rakousko (1995)

Rumunsko (2007)

Řecko (1981)

Slovensko (2004)

Slovinsko (2004)

Španělsko (1986)

Švédsko (1995)

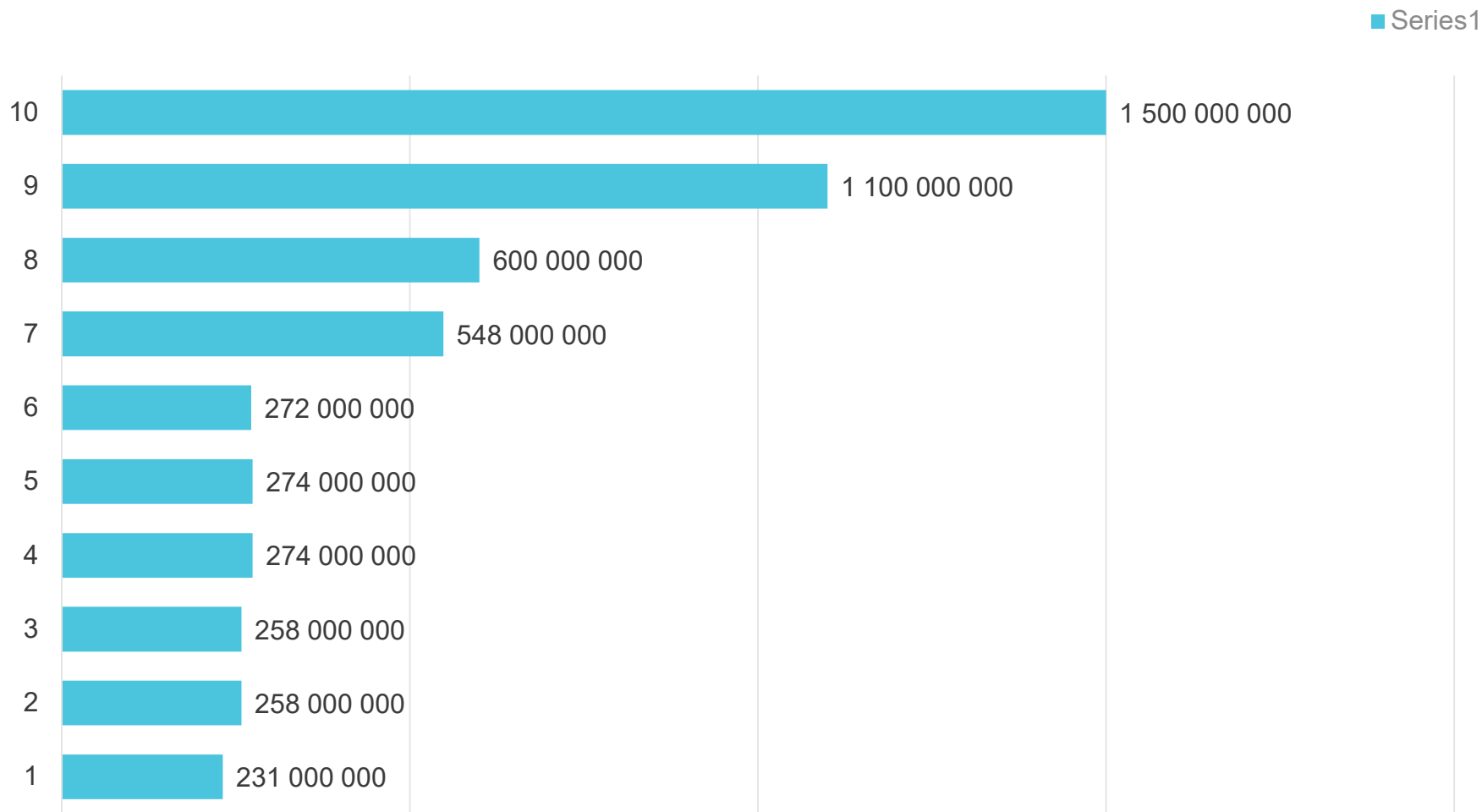
Je angličtina po brexitu úředním jazykem?

- angličtina je úředním jazykem EU od vstupu Spojeného království a Irska do Evropských společenství v roce 1973.
- zrušení angličtiny jako úředního jazyka by vyžadovalo jednomyslné rozhodnutí, tedy souhlas všech členských států včetně představitelů Malty a Irska.
- v Komisi je angličtina nadále jedním ze tří procedurálních jazyků.

Rozdělení jazyků

- **úřední/pracovní/smluvní jazyky: 24**
- **procedurální jazyky (Komise):**
angličtina, francouzština, němčina
- **další jazyky:**
baskičtina, katalánština, galicijština

10 nejpoužívanějších jazyků v roce 2022

Instituce a orgány EU a jejich překladačské služby

Lingvisté v institucích EU

europa.eu/translation/

překladatelé
± 4 000

tlumočníci
± 1 000

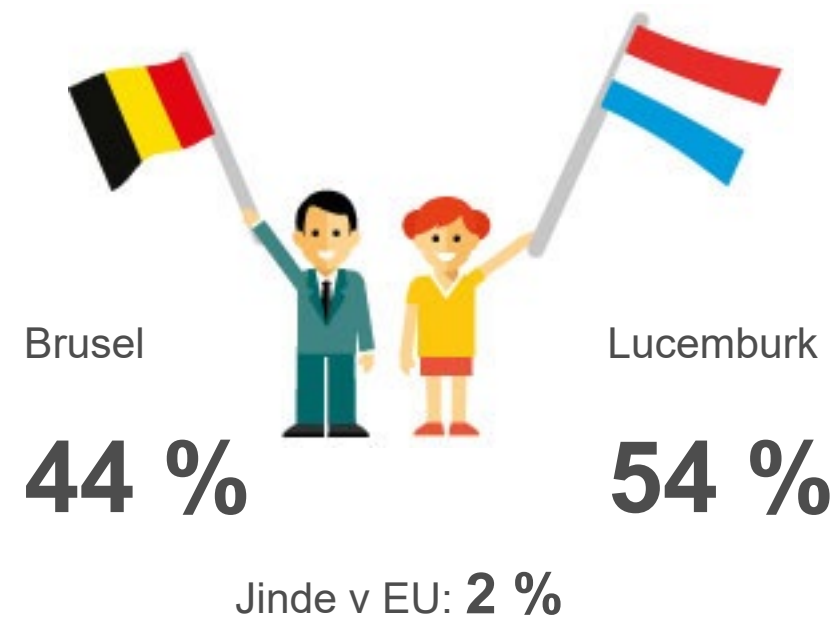
DG Translation

Celkem: 2 000 zam.

překladatelé
70 %

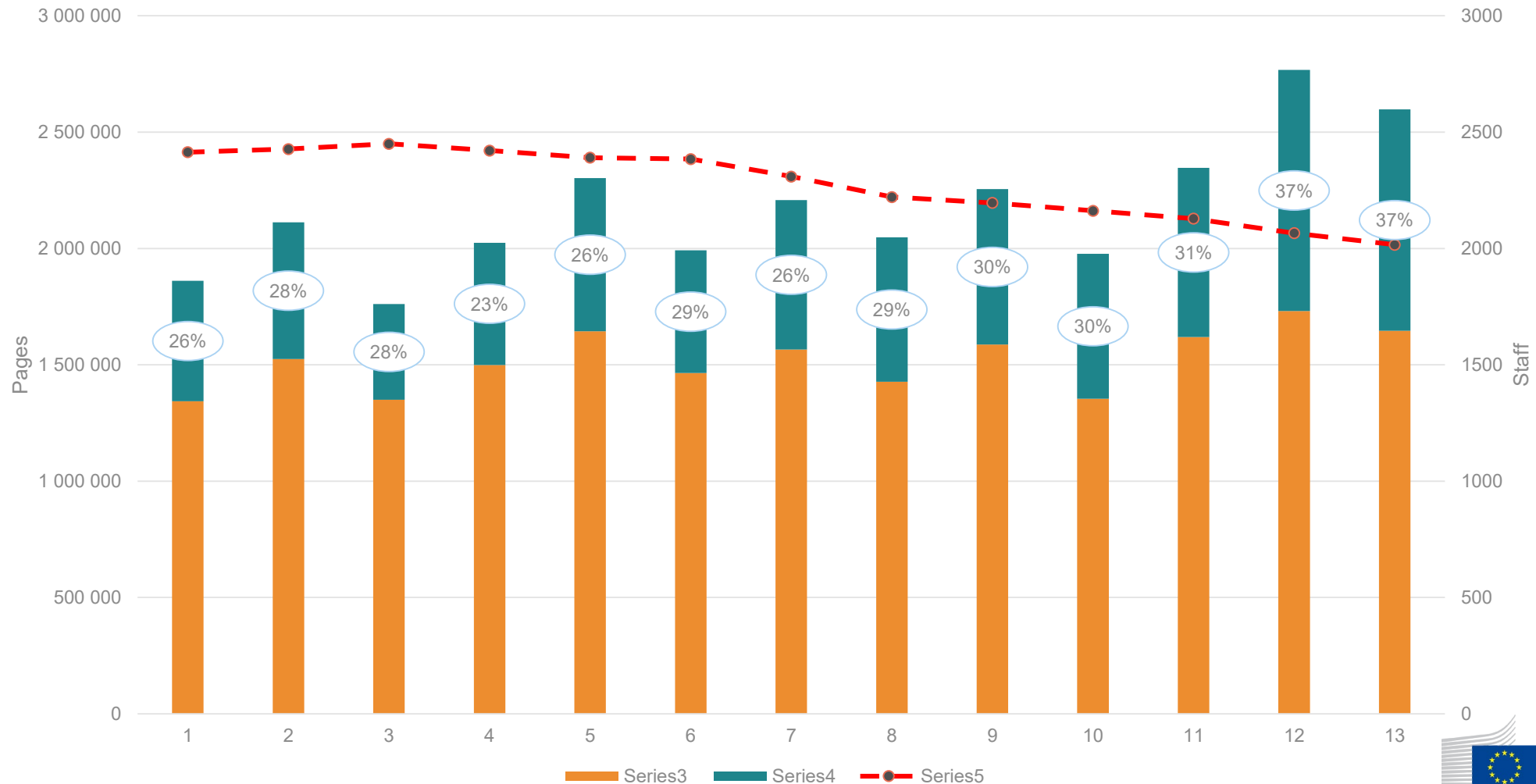
ostatní*
30 %

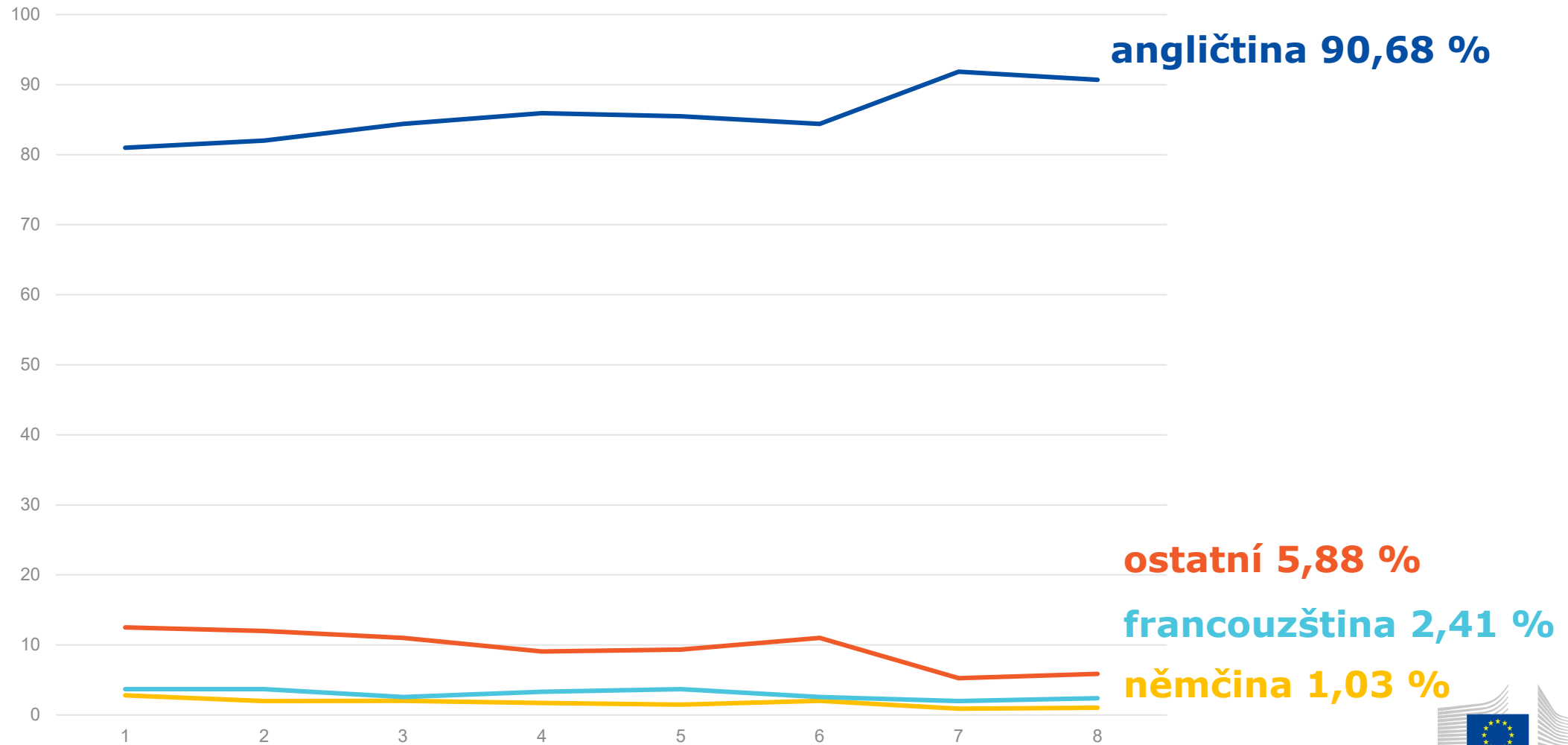
* Management, asistenti, IT, HR a finance, outsourcing, training, komunikace etc.

DG TRANSLATION v roce 2022: 2,6 milionu přeložených stran – 2000 zaměstnanců

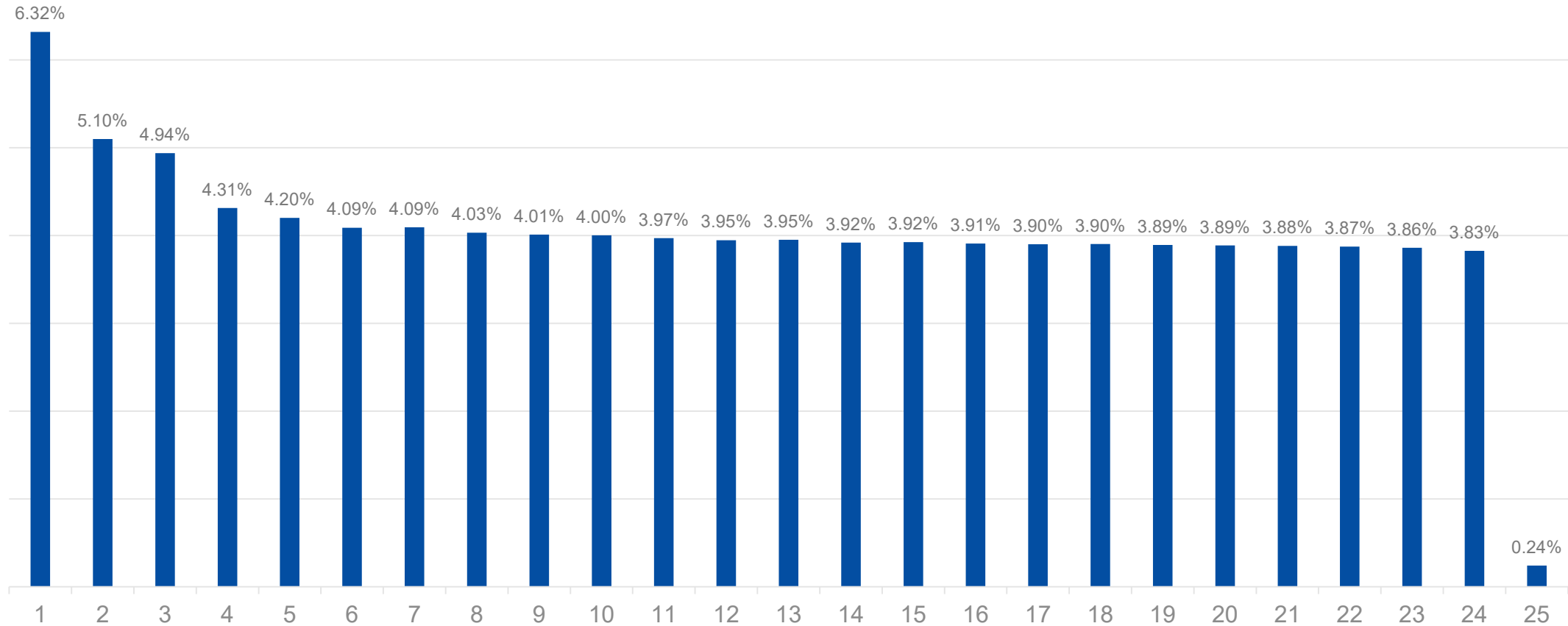
počty stran přeložených v letech 2010–2022: in-house/externě

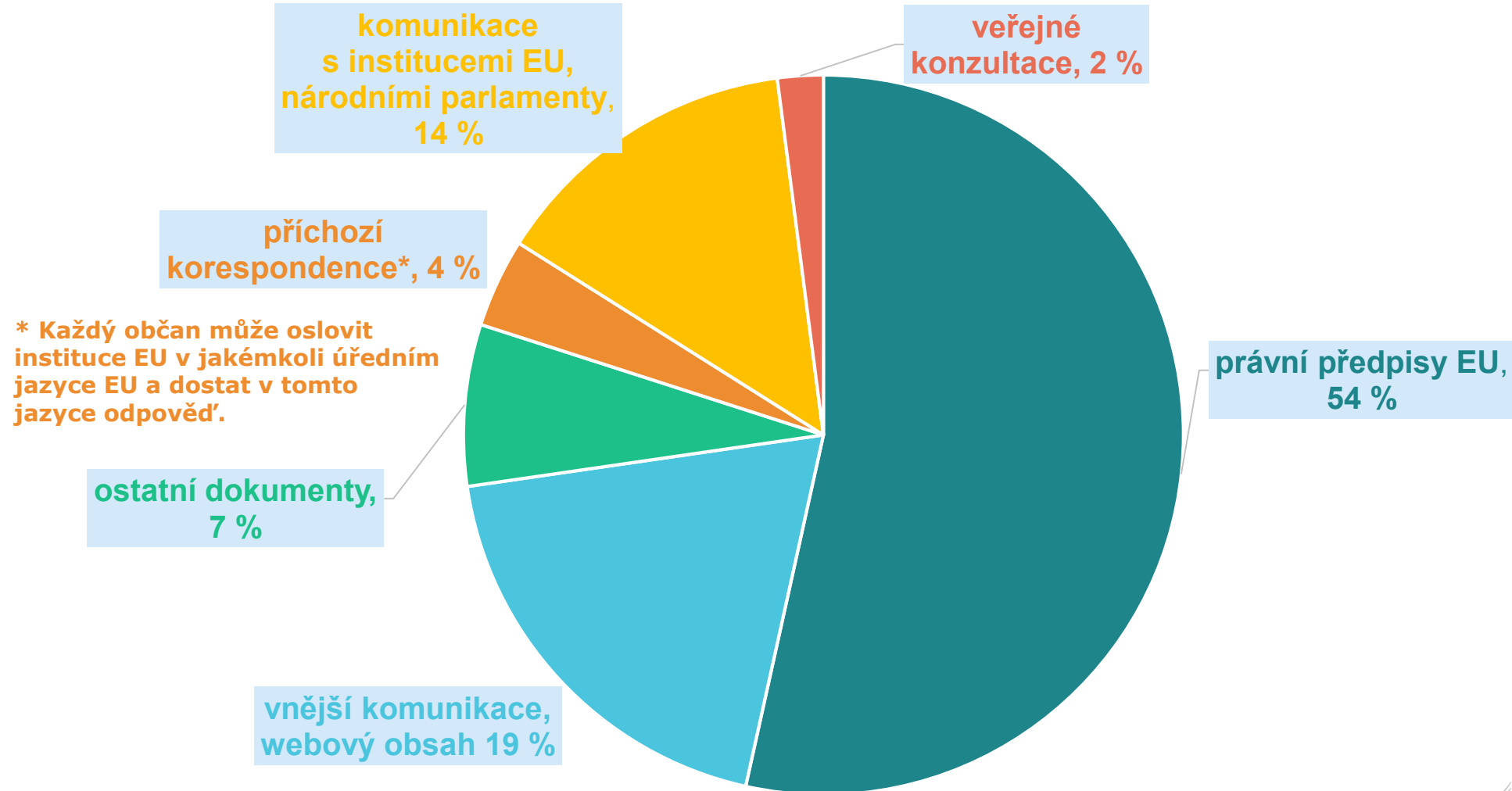
Jazyk zdrojových dokumentů v roce 2022

Jazyk přeložených dokumentů v roce 2022

Co jsme překládali v roce 2022

Náklady na překlad

- DG Translation 2022: 349 milionů eur; 0,2 % celkového rozpočtu EU
- veškeré náklady na překlady a tlumočení v institucích EU stojí každého občana přibližně 2,5 eur ročně
- náklady na mnohojazyčnost představují méně než 1 % ročního rozpočtu EU

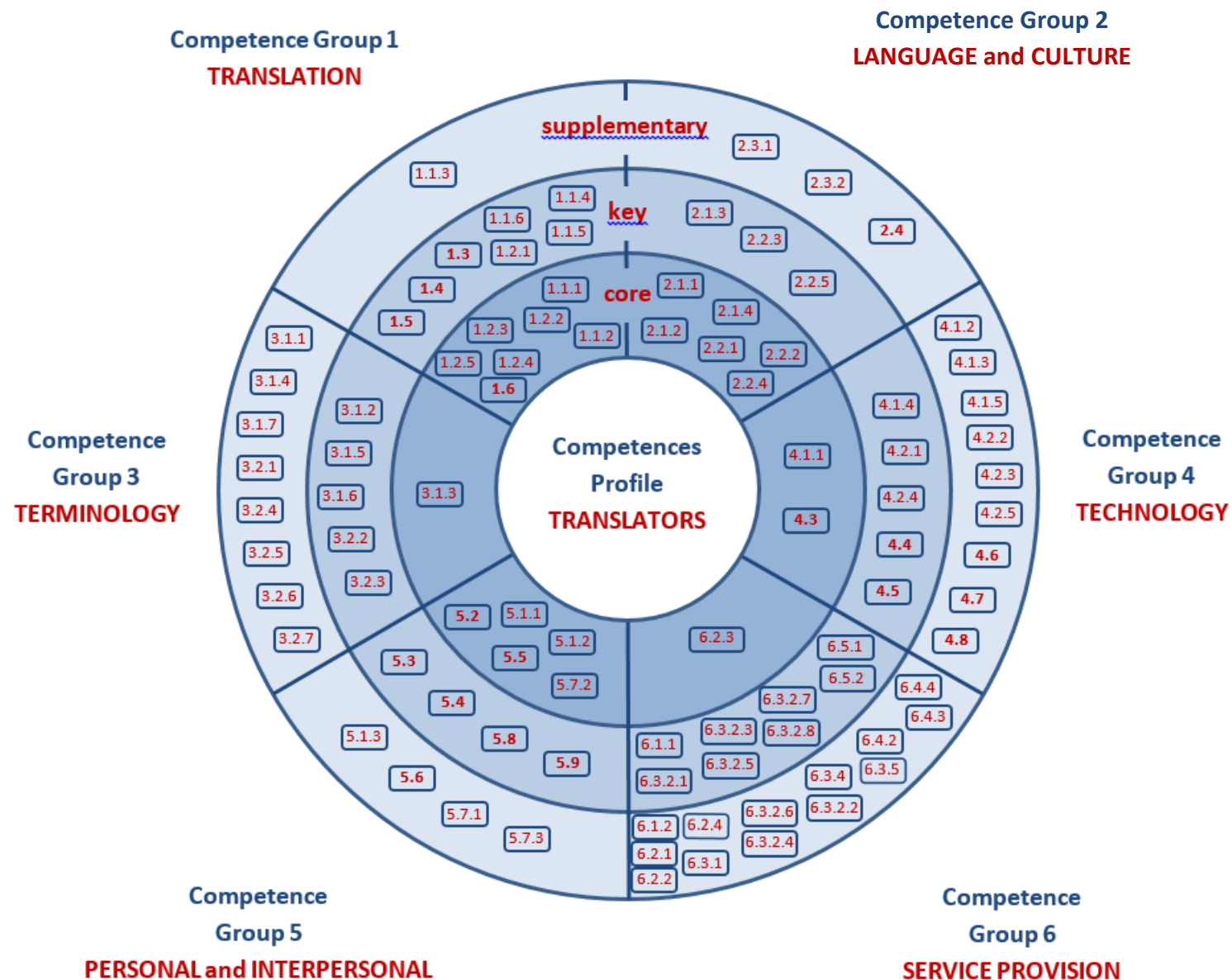
Profil překladatele v DGT

Skills & competences of a translator

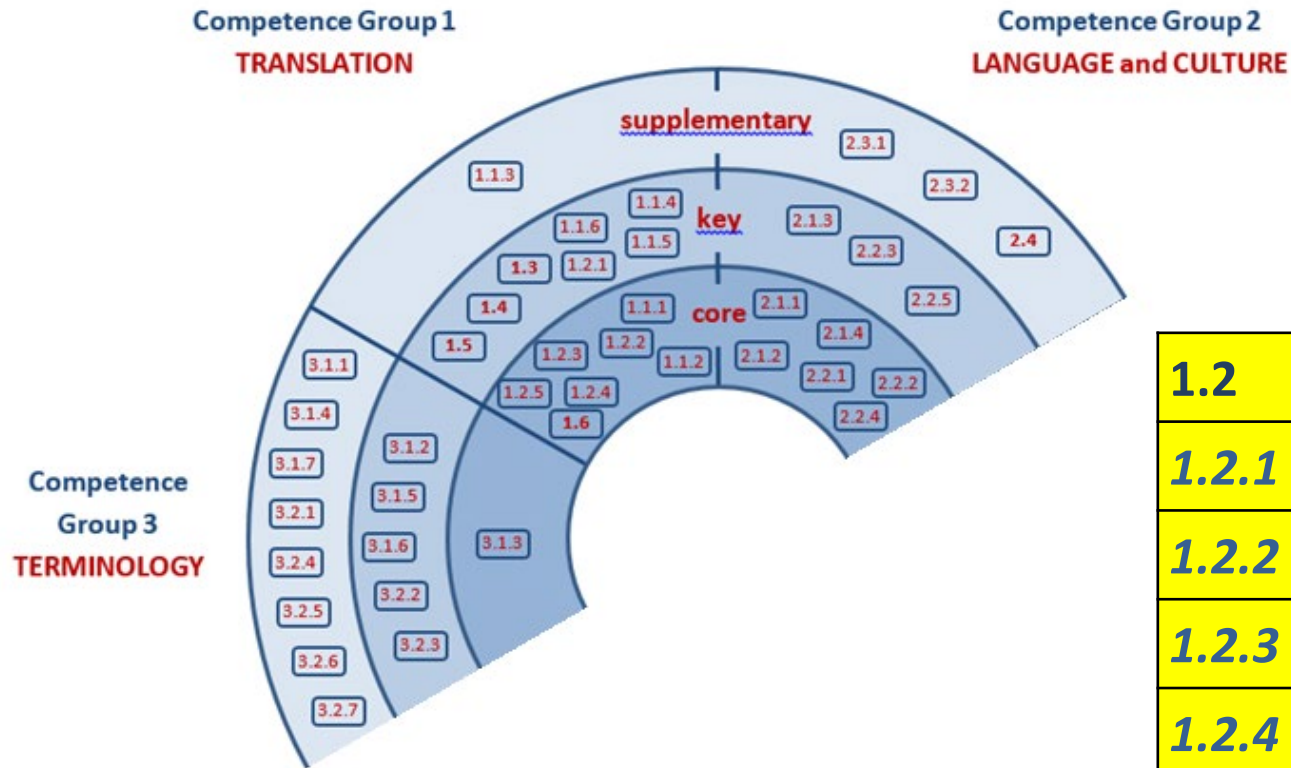
The Decalogue (version 2.0)

1. Linguistic skills
2. Thematic expertise
3. Digital skills (persistently tech-savvy)
4. Collaborative skills (project mgmt., teamwork)
5. M & M: multi-skilled & multi-tasking
6. Localisation (social media/web)
7. Customer service mind-set
8. Communication skills
9. Research skills
10. Transauditors

Work in progress:
"Future profiles
(skills & competences)
of DGT staff"

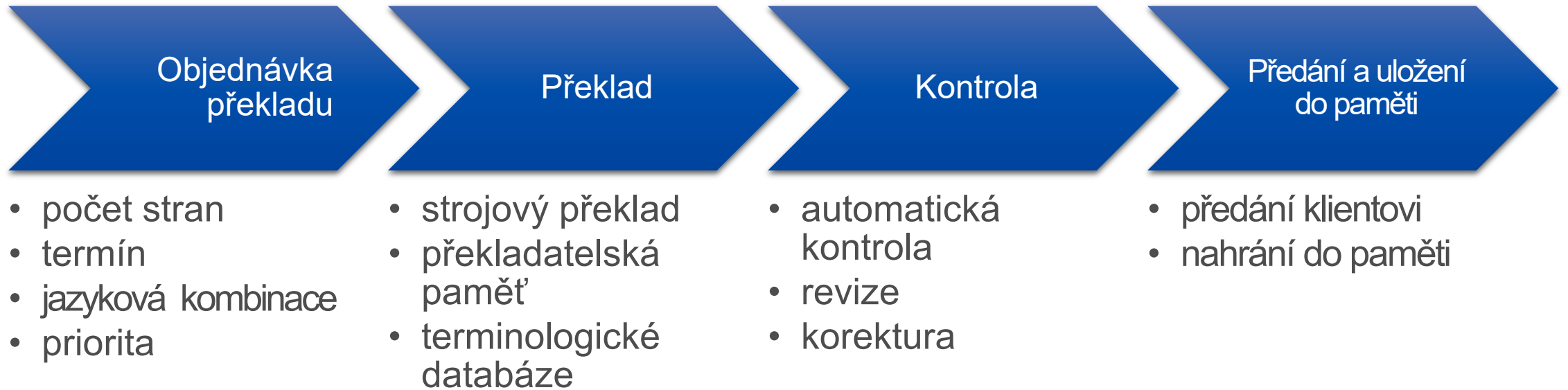
Traditional translator competences

1.2	Translation quality control
1.2.1	<i>Automated quality checks</i>
1.2.2	<i>Review of human translations</i>
1.2.3	<i>Revision of human translations</i>
1.2.4	<i>Light post-editing of machine translation</i>
1.2.5	<i>Full post-editing of machine translation</i>

Cesta překladu DGT

Pracovní postup překladu

Nástroje pro překlad

- Terminologické databáze
IATE (public)
- **EUR-Lex (public)**
- Strojový překlad
eTranslation
- Překladatelské paměti -
Euramis
- CAT (SDL Trados Studio)
- slovníky
- rozpoznávání řeči

TRADOS Studio

SDL Trados Studio - COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00

File Home Review Advanced View Add-Ins Help

Project Settings Copy Paste Batch Tasks File Ac... Formatting QuickInsert Translation Memory Terminology Segment Actions

Translation Results - COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00_EN-CS-MAIN,Priloha I - Specifikace nabidky podkladove texty na preklad_JFa_EN_EN,JRC-2020-00112-04-00-00-CS-TRA-00_PM_AUTO_MEMORY

Project Settings Management of social media and online services of the European Commission in the Czech Republic

Management of social media and online services of the European Commission in the Czech Republic	CM	Správa sociálních médií a online služeb Evropské komise v České republice	TC	Translator FABERJN Doc. No. 000150000
---	----	---	----	--

COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00_EN-CS-MAIN 08-10-2020 15:42:48 NET1|fabern

Translation Results - COMM-2020-00015-00-00-EN-CS-00_EN-CS-MAIN,Priloha I - Specifikace nabidky podkladove texty na preklad_JFa_EN_EN,JRC-2020-00112-04-00-00-CS-TRA-00_PM_AUTO_MEMORY

COMM-2020-00022-00-00-EN-TRA-00.docx.sdlxliff [Translation] COMM-2020-00015-00-00-CS-TRA-00.docx.sdlxliff [Translation]

Source	Target	Quality	Match	Segment
1 Page 38 of 45	1 Strana 38 45	100%	CC+	
2 LOGO CE_Muet_NB_HR	2 LOGO CE_Muet_NB_HR	PM	ALT	
3 EUROPEAN COMMISSION	3 EVROPSKÁ KOMISE	PM	TC+	
4 DIRECTORATE-GENERAL Communication	4 GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO KOMUNIKACI	70%	TC+	
5 Directorate Representations in the Member States	5 Zastoupení ředitelství v členských státech		TC+	
6 Representation in Prague	6 Zastoupení v Praze			
7 European Commission	7 Evropská komise	PM	P	
8 Call for tenders COMM/ cf cf	8 Výzva k podávání nabídek COMM/		P	
9 Management of social media and online services of the European Commission in the Czech Republic	9 Správa sociálních médií a online služeb Evropské komise v České republice		P	
10 TENDER SPECIFICATIONS	10 SPECIFIKACE PRO NABÍDKY	PM	P	
11 TABLE OF CONTENTS	11 OBSAH	PM	P	
12 Scope and description of the procurement	12 Oblast působnosti a popis zadávacího řízení	PM	H+	
13 Contracting authority:	13 Veřejný zadavatel:	PM	H+	

Druhy překladu

- odborný překlad (právní, technický, medicínské...)
- literární překlad
- audiovizuální překlad (titulky, dabing, CC, SDH)
- soudní překlad
- lokalizace/transkrece

I jediné slovo je výzva

Ukázka z Jeronýmových dnů 2022 (Jorge Diaz-Cintas – přednáška o audiovizuálním překladu)

<https://youtu.be/D3xiKnHNyUo?t=1532>

Transkreace

What do a strong economy and a bull market have in common? Clean tech.

Co má silná ekonomika společného s růstem na trzích? Čisté technologie.

Budoucnost a další ožehavá témata

Převezme to stroj?

Budoucnost

- komplexní pracovní činnost
- „Augmented Translator“ nebo jazykový konzultant
- důraz na růst výkonu při stálé kvalitě

Ožehavá témata

- úloha strojového překladu a nástrojů CAT
- související etické otázky
 - ochrana osobních údajů
 - autorská práva
 - ostatní údaje
 - bias

Mají stroje předsudky?

DETECT LANGUAGE ENGLISH **CZECH** FRENCH ▾ ↔ CZECH **ENGLISH** FRENCH ▾

Pije pivo. × He drinks beer. ☆

10 / 5,000 ▾ 🔊 🗣️ 📄 🗨️ 📧

[Send feedback](#)

DETECT LANGUAGE ENGLISH **CZECH** FRENCH ▾ ↔ CZECH **ENGLISH** FRENCH ▾

Obléká dítě. × She dresses the baby. ☆

12 / 5,000 ▾ 🔊 🗣️ 📄 🗨️ 📧

[Send feedback](#)

Mají předsudky programátoři?

Text Images Documents Websites

DETECT LANGUAGE CZECH **ENGLISH** ESTONIAN

ESTONIAN ENGLISH **CZECH**

I am beautiful.
I am smart.
I am beautiful, but not smart.

Jsem krásná.
Jsem chytrý.
Jsem krásná, ale ne chytrá.

58 / 5,000

Send feedback

Stroj versus kontext

Stroj versus homonymum

DETECT LANGUAGE ENGLISH FRENCH GERMAN ▾ ↔ FRENCH CZECH ENGLISH ▾

He got two years. That's a tough sentence. ✕

Dostal dva roky. To je těžká věta. ☆

43 / 5,000

Send feedback

Stroj versus obecná čeština

Zdeněk Hřib - náměstek pro dopravu ✓

6 d · 🌐

Čeština ▶ Angličtina

Čerňák opravíme! 👍

Cestující i obyvatelé sídliště si zaslouží pěkné prostředí! 😊

We shall fix a nigga! 👍

Passengers and residents of the housing estate deserve a nice environment! 😊

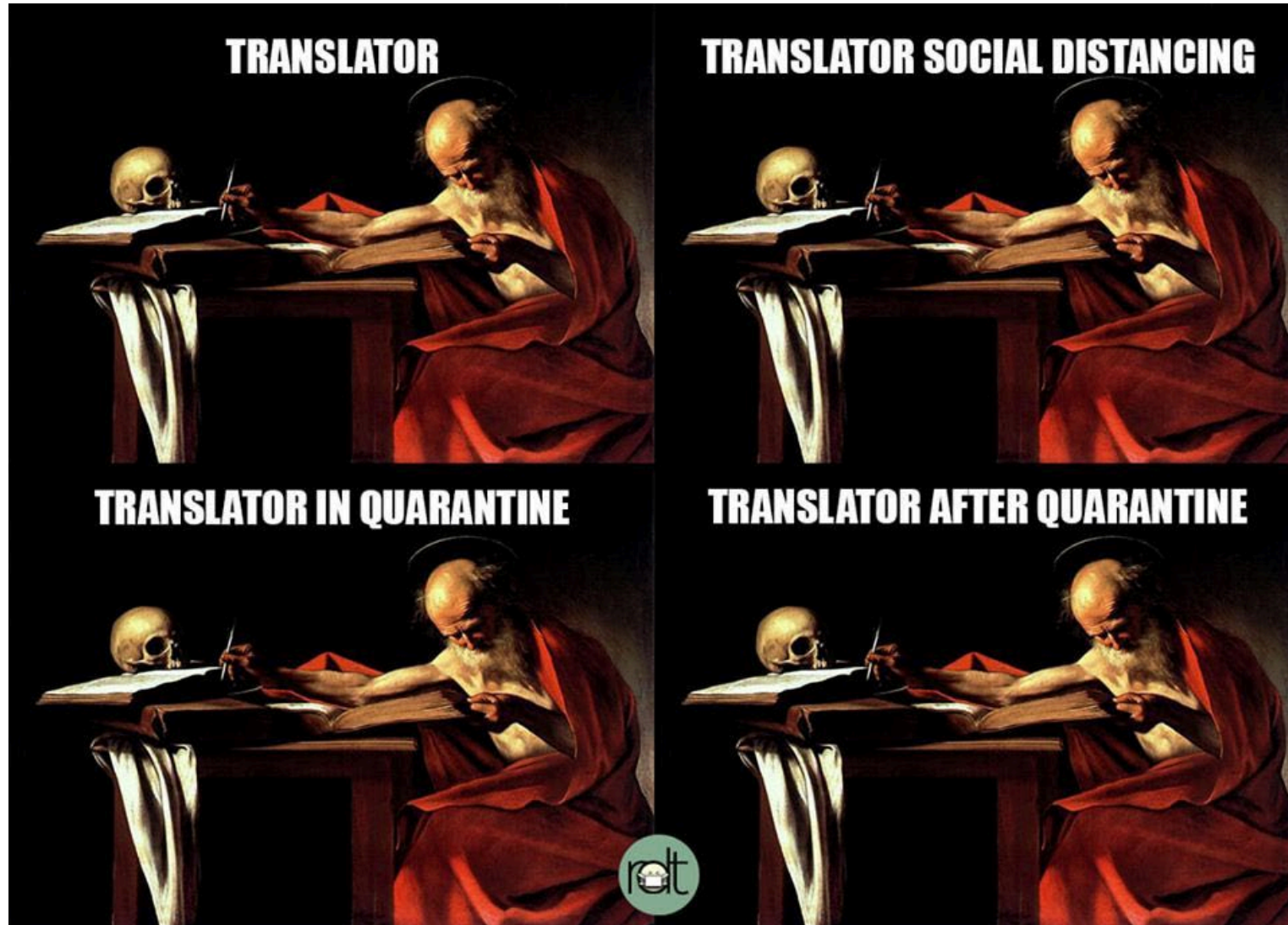
⚙️ · Skryť originál · Ohodnotiť preklad

Co zjistit o sobě

- jak si představuji svůj pracovní den?
- jsem introvert nebo extrovert?
- čtu rád/a? Preferuji slovo nebo písmo?
- chci žít v zahraničí?
- jak se k tomu staví partner, rodina a přátelé?
- kde budou doma moje děti?

Překladatelé a pandemie

<https://translationmusings.com/2020/07/01/ialmost-wordless-wednesday/>

To mě zajímá, kde to lze studovat?

Na filozofických fakultách následujících univerzit:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
- Masarykova univerzita v Brně,
- Ostravská univerzita,
- Univerzita Karlova v Praze (Ústav translatologie (EMT)),
- Univerzita Palackého v Olomouci.

Web and social media – ‘Translating for Europe’

[Translation | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/translation/)

[Translating for Europe | Facebook](https://www.facebook.com/TranslatingforEurope/)

[Juvenes Translatores | Facebook](https://www.facebook.com/JuvenesTranslatores/) #JuvenesTranslatores

[Translating for Europe \(@translatores\) / Twitter](https://twitter.com/translatingforeurope)

[DG TRANSLATION \(@translatingforeurope\) • Instagram photos and videos](https://www.instagram.com/dgtranslation/)

[Translating for Europe – YouTube](https://www.youtube.com/channel/UCv8YUg1T3Y1Y1Y1Y1Y1Y1Y1)

#EDLangs #TranslatingEurope #2022TEF #eTranslation
#EMTnet #xl8 #DiscoverTranslation

Kontakt

Martin STAŠEK

místní kancelář GŘ pro překlady

Evropská komise

Zastoupení v České republice

Evropský dům

Jungmannova 24, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 708 243, Mobil: +420 608 873 867

E-mail: martin.stasek@ec.europa.eu

http://ec.europa.eu/dgs/translation/index_en.htm

Mockrát děkujeme!
Σας ευχαριστούμε πολύ!
Muito obrigado! Go raibh maith agaibh!
Vielen Dank! **Multumesc!**
Nuoširdžiai dėkojame! **Thank you!** **Multumesc!** Köszönjük szépen!
Благодаря! **Thank you!** Grazie mille!
Merci beaucoup ! **Thank you!** Najlepša hvala! Hartelijk dank!
Ďakujeme vám veľmi pekne! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
suur tänu! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Tack så mycket! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Liels paldies! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Hvala lijepa! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Dziękujemy za uwagę! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Mange tak! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Kiitos! **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!** **Thank you!**
Nirringrazzjawk ħafna!
¡Muchas gracias!

Copyright

© European Union 2023

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

Slide 01: Illustration, source: [freepik.com](https://www.freepik.com/); Slide 14: Illustration from [iStock](https://www.istock.com/); Slide 19: Illustration, source: [freepik.com](https://www.freepik.com/); Slide 26: Illustration from [Adobe Stock](https://www.adobe.com/stock/); Slide 30: Photo (left) source [Wikipedia](https://en.wikipedia.org/), photo (right): © European Commission, Slide 32: Photo, source: <https://imgflip.com/>; Slide 37: Illustration, source https://www.facebook.com/madeinvarna/?locale=sq_AL; Slide 41, Illustration, source: <https://translationmusings.com/2020/07/01/ialmost-wordless-wednesday/>.